

¶ Explicavit Moralisationes
super librum Psalme.

¶ Incipiunt Moralisationes super
librum Ieremie.

¶ Capitulum primum **¶ 2**

Iheremie preceptum est quod libare sium acaperet et ieufrat absonderet ista petraz. quod post multum tempus ad eufratez edidit et libac putrefactum iucmit. ita quod nulli vni aptuz aut vni le esset. dixit autem sibi dominus quod lumbare domus israhel erat. que sibi diui a dheserat. quia tam vitis putrefactam intendebat picere a de terra propria captiuare. **Ile.** xm. **¶** **M**ora. **¶** Ista allega quod nullus est ita adherens deo per caritatem et sanctitatem. si in eufrate qui interpretatur fugifer id est in fructibus diuinorum et in aquis deliciarum mergatur. quoniam per vitia putrefiat. ita quod ab adhesione qua liberabat domino profluis cadat **Psalme.** xxii. Quasi cadauerum putridum non habebis consorium.

¶ Capitulum secundum

¶ 2

I Egit Iheremie. xxiiij. quod iheremias vidit ante templum duos calatos plenos fuscibus: unum qui habebat fucus valde bonas. alius vero valde malas ita quod non poterant manducari. Et dictum est quod prime fucus primam captiuitatem filiorum iudea designabant qui sub iechania se tradideant voluntarie. Secundus vero male voluntam captiuitatem illorum qui cum sedechia per violentiam fuerant capti. Primi enim pro magna parte redierunt. ultimi in captiuitate pierunt.

Moraliter. **¶** **I**sta allega quod isti peccatores qui patienter et voluntarie sustinuerunt captiuitatem et aduersitatem quam mereuerant et patienter expectant domini voluntatem dicentes illis supra. iram domini portabo quoniam peccavi ei. domino fuit accepti. et sicut fucus bone in calato diuine comprobacionis constituti faciliter etiam misericordiam consequuntur. et ad prosperitatem et gloriam reducuntur. Contra vero illi peccatores mali et pessimi sunt qui penas a deo immisssas non voluntarie sed coacte. non patienter sed violenter ferunt. quia scilicet tales in sua captiuitate obstinati ad dei misericordiam non accedunt. sed in suis peccatis miserabiliter moriuntur.

do in

Capitulum tertium

¶ 3

Ils qd supra ca. xvij
dictur de figulo. qui
sedens supra rotas fa-
ciebat vas. quod cuz
dissipatum fuisse de eodem luto
fecit aliud vas pro ut placuit sibi

Modaliter. **C**ui
quidēz figulo assimilatur deus.
per vas vero intellexit propheta
filios israhel. quos deus destrue-
bat. et quos finaliter reedificaē
et construēce iterum intendebat.
Potest autem istud bene ad oe-
cultaz dei predestinationē addu-
ci. que scilicet alios edificat saluat
et plantat. alios destruit et dāp-
nat. & quandoq illum quem an-
te destrui per peccatum permiseāt
iterum per penitentiam reparat &
reformat. **Q**uod etiam temporaliter
quandoq facit. quia illū quē
ante de pessera aliquando iterū
ad prospectatam restaurat.
Vnde ibidem dicitur. qd sicut lu-
tum in manu figuli. sic ws i ma-
nu mea domus israhel. Ideo bñ
dictur ad romanos nono qd fi-
gulus de eadem massa fecit vas.
aliud in honorem; aliud in contu-
meliam.

Capitulum quartum

¶ 3

Egitur Iheremie. xxv.
qd rechabite fuerunt que-
dam familiē iudeorum qd
quodam artiop. pti viuentes qd

dāni de mandato patris sui cerio-
mas mirabiles obseruabant.
Quidam enim dicit̄ rechab de cu-
ius stirpe processerant hoc ip̄is de-
derat in mandatis: qd ipsi et ux-
ores et filii vīnum i semper nū
non biberent: domos non edifica-
rent: sementem non sererent: vi-
neas non plantarent. sed in ta-
bernaculis qd diu viuerent habita-
rent: ut sic su per terram multis
diebus viuerent et manerent.
Isti ergo qui in tabernaculis ex-
tra ciuitatem manebant. timen-
tes chaldeos ad ihesualem refu-
gerunt. vīnum porrectum a ihre
mia refutauerunt. et ideo quia
mandatum patris sui seruauerunt
tueri a nabuchodonosor et a mor-
tis periculo meruerunt.

Modaliter. **I**n
istis rechabitis videtur habuisse
exordium status et conditio hre
imitatum et primorum religioso-
rum et monachorum. Et sic be-
ne videtur dictuz illud quod scri-
bit in hystoria triplita vī libro
pmo caplo. xi. vbi sedz aliquotū
opinionē dī qd monachi habueāt
originem a iudeis. **V**l rechabi-
te qd in teptā ē ascēdetes vel excel-
si seu teneri patribz l' delicie p̄m
signant viros religiosos et quos
qd p̄fōs: qd scz ascendunt p̄ celesti
uni affectōnez. excelsi sunt p̄ vi-
te eminentiā et perfectionem. te-
neri sunt patribus p̄ patentibz
honorē et subuentōnem: delicie sunt
patrum. i. superiorū et platorū dei
etiam et angelorum per placēto &
sanctam ouersationem. **V**n scri-
bitur. Delicie mee sunt esse cum

filii hominum. Tales ergo debet patrum suorum. i. dei prelatorum et servorum mandata seruare. a viro scilicet in quo est luxuria. i. carnis delitatis abstineere. a fementis satione. i. a diuitiarum acquisitione suspedere et domorum edificatione abstineere. vineas etiam que inebant homines. i. carnales affectiones et adulatio- nes detent auellere non plantare. et habitare debent in tabernaculis. hoc est quod peregrinos et hospites se debent in seculo reputare dicentes cum apostolo illud ad Hebreos. xix. Non habemus hic quietatem manente. sed futuram inquirimus. Sic enim diu per gratiam poterit euere: in sanctitate et iustitia persistere. iherusalem. i. padysuz finaliter intrare. et chaldeorum. i. demonum servitiam non timere. Tales enim qui terrena contempnunt a demonibus tutiores sunt. et mundi tribulationes et temptationes cauerunt facilius et evadunt. Dicitur. non timebis a timore nocturno.

Capitulū quintū

¶ 2

Scribitur. iheremie. xxxviii.
quod cum iheremias alia iherusalem predicaret et captivitas imineret et tribulatio totum populum conturbaret. factum est quod populus iuda in iherusalem sedis cum domino repigrit. et in pacto quilibet seruos hebreos liberos dimisit. et ad maiorem firmitatez pacti vituluz occiderunt et per mediū diuise- rūt.

et inter diuisiones vituli transi- runt. Verumptamē populus cito post a pacto recessit. et fuos quos liberos dimiserant quilibet in suis tutez retraxit. quapropter ira dei contra eos fortius iherexit. que ipsos cito post chaldeis suis hosti bus subiungauit. **M**ora ¶ Vitulus occasus est xpc. in duas partes in passione per separationem corporis ab anima diuisus. per cuius scilicet medium pertransit. quando sua occasio et passio ad memoriam reuocatur. et tunc pactum transundo firmatur quando deo ad honorem et memoriam passionis alicuius promittitur et propinquitur. Ista est ergo veritas quod quādeceq; mīlii sūt q̄ tempore tribulatiōis imminentie et ipsi⁹ predicationis somitu⁹ mouēt et infirmitatis impetu per urgente. quādoq; de peccatis suis timore occussi penitent. et pactū de non peccando cum deo facientes sectiones vituli. i. passiois xp̄i memoriaz adhibent. et seruos quos iniuste possedeant scilicet peccata propria bona aliena que occupauerant dimitunt restituunt et relaxant. Isaie. xxviii. Dimitte eos quod confaciunt liberos et omne onus discutite. Veruptamen sepe fit quod in hac non solent perseverare. si reciduādo et peccando a pacto iam facto recedere. seruos dimissos. i. loco esti- tuta pauperibus. vel seruos dimissos id est peccata confessa sacerdotibus resumere. propter quod iram dei contra se provocant. ita quod finaliter necesse est eos temporaliter et eternaliter de penite. chaldei enim id est demones alia

dd iii

eos finaliter vident. q̄ eos i ba
bilomam. i. in infernum captiuat̄
et de trahunt et de dicunt. Tren
primo. Ducti sunt in captiuitate
ante faciem tribulantis

Capitulum sextum ¶ A

Legit ih̄emie. xxxviii.
quia iheremias vera p̄
dicabat. et regem et
principes et populum
ih̄eūsalez captiuados a nabucho
donos et publice dicebat et ipsos
de suis criminibus arguebat. pri
cipes a rege impetraverunt q̄ in la
cum mitteretur. et sic in domo
helchie in lacu in quo non erat a
qua sed lutum missus est. usq; ad
os in luto sepultus. ut ibi q̄ cito
moteretur. Ab demalech quidam
ethiops relaxatōne ipsius a rege
iptrauit. et ipsum submissis fu
bus et pannis veteribus et put
dis quos de domo regis sumpe
rat de lacu et luto leuauit. ppter
quod salutem anime et vite sue
deus dicto ethiopi repromisit.

Mora **A**llega ista
q̄ hodie i curis principi et poten
tia non est qui audiat et ve*n* dicere
vitia redague. infortunia p̄mul
gare. q̄ statim p̄incipes indignan
tur. et tales venditos incarcera
vel alias grauac cotinuo molun
tur. Amos. v. Oderunt i porta cor
ripiete. et loquētem perfecte ab
hominati s̄it. Ad Gal. nn. Immi
catus factus su w̄ vera dicens.

Vel allega q̄ quādoq; inueniunt̄
seculates magis misericordes q̄
ecclesiastici. Ethiops enim ḡtis
pauperem et innocentem de car
cere liberat. ubi principi et sacer
dotum malitia ipsū dampnat. J

B **C** **V**el dic q̄ iheremias s̄ig
xpm. quē q̄ vere p̄dicabat p̄ci
pes sacerdotū morti dāpnauerit
et in lacu. i. in sepuchru posuerit
a sic nomē eius de lete et hominū
memoria crediderunt. Tren. in.
Lapsa est in lacu vita mea: posui
ecunt lapide sup me. Ethiops tū
a gentilitas ipsum credendo leua
uit. et fidem eius recipiēt et sui
bus caritatis aplexans. pannos
veteres et putridos. i. memoriam p
p̄ne fragilitatis ministrans. ipm
a. ipsius fidem de luto miserie et
de incredibilitatis lacu saluauit.

I **C** **V**el dic q̄ iheremias
est peccator et quē ethiops. i. paup
eritus a lacu peccati et auaritie li
berauit. quando p pannos putri
dos. i. mortis et putrefactionis su
e memoriam sibi donat. et carita
tis sumbris ipsum ligat. Vnde
scribitur Osee. xi. In funiculis
adam traham eos in vinculis ca
ritatis. **V**el istud allegant sc̄is
minores pro se. dicunt enim q̄
tūc iheremias. i. hō de lacu mūdi
et luto auaricie et piculo mortis
eterne extrahit q̄ndo ab ethiopē
i. beato frāiscor pannis putridis
id est humili habitu induitur. et
quando sumbris id est cordis ipo
rum angitur et ligatur. Allega
ut supra.

Capitulum septimum.

¶ 2

I Egitur iheremie. xl.
Cum godolias fuisset pfectus reliquus israhel et cum israhel ad ipsius sub specie boni veniens occidisset factum est quod octoginta viri rasi barbam scissis vestibus plangentes et squalentes in iherusalem veabantur et in manibus munera et thus habebant ut scilicet dolie munera offerrent. et thura in domo domini incenderent et orarentur. Iste ergo ysmahel predictus predicator obuiam venit et incedens et plorans ipsos sub specie boni recte paret statim eos interficit et cada uera eorum in lacu pietat. Dicunt tamen ibi quod inter eos deinceps viri fuerunt qui dicerent se in agro thesaureum ordei frumenti et olei et mell habentes quae se sibi promiserunt daturos si eorum paret animabus. Quod factum est Iste enim solis reputat alios vero occidit et etiam omnes reliquias captiuauit. **M**ora. Dic quod ysmahel iste est dyabolus qui pro certo sub specie fletus. sub specie boni et pietatis ad homines intrat. a eos per diversa peccata interficit atque necat. maxime autem quando inuenit homines qui sunt rasi barbae. imbecilles et effeminati squalentes vultus. a cunctis peccatis deformes et deformati. scissis vestibus. a cunctis virtutibus exutis et denudatis. videlicet quia isti godolie. mundi principibus student placere. et munera portare et thura. adulatioes deferre tales prout

fus spiritaliter interficiunt. et eorum cadavera. ipsorum fetentes amas in lacu inferni piciunt et immitunt. **P**salmi. xxvii. Congregabuntur congregatioe unus fascis in lacu. Veruptamen quodcumque iter ipsos peccatores inueniuntur deceperunt homines. et aliqui via recte legis mandata seruantes qui scilicet in agro eis habent thesaureum frumentum et meritorum absconditum scilicet frumentum de quo fit panis hoc est diuine scientie utilitas. ordeum palea tectum hoc est seipsum abscondens humilitas. oleum quod est lenitius hoc est compassionis benignitas. mel quod est gustus sapidus hoc est deuotio misericordia. Ista enim si quis habuerit ab ysmahel dyabolo non lederetur. sed de manibus eius peruerbitur et tolletur. **A**pocalypsi. vi. Hibisci tritici denario uno et tres bilibres ordei denarii. et unum et oleum ne lesneris. **B** **¶**

Vel dic quod iste ysmahel signat malos balliuos et iudices. qui per certos squalentes et pauperes rapimus et vexationibus interficiunt. Illis vero quod habent thesaureum in agro. dividuntibus et munera pimittentibus peccant. **P**ro. xv. Peccant pinguioribus amalech. quod vero vile et reprobum fuit demoliti sunt. **V**el allega contra proditores et latrones et homicidas. qui fingunt se fieri. ut possint hominem decipere et ledere.

Capitulum octauum.

¶ 2

¶ 2

¶ 2

Scribit iheremie xlit.
Cum reliquie israhel
ydolatrie se dedisset co
tra voluntatem et consi
lium iheremie statim incepit eos
iheremias redarguere et aduertu
nabuchodonoso: egyptiis destru
ctionem et ipso captivitatem et occi
sionem predicere et contra eos se
uenter prophetae. Propter quod
ut dicit comestor contra ipsius co
moti fuerunt et eum lapidibus ob
uerunt. Egypti vero ipsu sphe
tam honorantes eum in sepulchro
regum sepelierunt.

Mora. **I**stud allega ad duo
exemplariter. Primo quod non amat
pestilens eum qui se corripit:
Proub. xv. quinymo si quis con
tra impios veritate loquitur ab
ipsis protinus impugnatur. **P**ro
verb. ix. Qui erudit derisorum
ipse sibi iniuriam facit. Secundo
istud allega. quod quandoque extra
nei magis compatitur homini quam per
pinqui et seculares quam religiosi.
quia scilicet ipsum sphemam iheremii
am egypti sepelierunt. et fui eum
occiderunt. **M**ath. x. Inimici ho
minis domestici eius.

Epiphanius dicit: cum iheremias
esset in egypto: oratione sua aspi
des et coddallos fugauit. a quibus
anti aegyptus infestabantur. quoniam
vero etiam secundum quod tradunt he
brei de puluere eiusdem loca ad
huc coddalli fugantur. et aspi
dum percussura sanatur. Et dicit
etiam idem epiphanius se audisse
a viris senioribus qui ex sevior
antiqui et ptholomei stirpe desce
derant. quod alexander macedo ad

tumulum sphe teme veniens et loci
misterii cognoscens ipsu in alexandri
aegyptum transiit et gloriose etiam
se reliuit. et ex tunc aspidum et coddal
lorum qui prius ciuitate infesta
bant rabies auffigit et cessavit.

Moraliter. **I**stud allega quod cum ita sit quod iheremias quod
interpretatur excelsus domino.
id est vita sancti ad deum eleuat
vel etiam christus duduimus a uideis
oculis. venenosam animalia. i. de
mones et vita sua operatione fu
gauerunt et superauerunt duimus vi
uebant. utile est quod puluerem sepul
ture sue. i. memoria mortis ipso
rum sumamus. ut eorum aurilio contra
serientes huiusmodi trahemus.
Alexander enim. i. homo qui
videt ciuitatem cordis sui a talibus
venenosis animalibus. i. a vitis
et demonibus infestari. debet istud
prophetam. i. christum mortuum vel
quemlibet virum sanctum ibide per
devotionem traheret. et eum ibi
per uigem memoriam sepelire. et
sic procul dubio poterit istud set
penitentiam impetum praeuere. **M**at.
xxvi. Inuoluuit corpus in sindone
munda. et posuit illud in monu
mento suo.

C **E**piphanius idem dicit. quod iheremias
duo erat in egypto. dedit signum sa
cerdotibus ydoloz. quod quando vir
go pateret ydola eorum corruerent
zpter quod haec sacerdotes ymagines
virginis et pueri statuentes in se
creto templi abdito adorabant: de
quo cum ptholomeus rex ipso i
terrogasset directus. hoc esse sphem
te tradidit eis misterium. et quod ita
credebat in rebus esse futurum.

Istud dicitur huic impletum: quoniam Ioseph et maria cum pueru in Egyptu fugerunt: quia tunc sicut dicit historyone omnia Egypti ydola coruerunt. Psa. viii. Dominus igitur dicitur Egyptum: et coruunt omnia ydola eius. **I**ste etiam ut ait dedit signum quod quando omnes gentes adorabunt lignum. dominus veniet ad iudicium. Si vis ista allega vel de incarnatione vel de etate vel quod ante iudicium totus mundus debet crasto credere. et lignum. id. fidem crucis et crucifixi tenere acce.

Expliūnit Moralisationes super librum Iheremie. **I**niciūt Moralisationes super librum Ezechieles.

Capitulum primum.

Ezechiel vidit quatuor animalia in mea bilis conditionis. Sicut enim ponitur ezechiel primo et non quodlibet istorum animalium habebat quatuor facies. id est quatuor partes protesas scilicet faciem hominis a parte anteriori. faciem aquile a parte superiori. faciem leonis a parte extremitatis. faciem bouis a si-

mistis. Habant enim quatuor alas. quartuor manus in ungebatur. et corpora eorum duabus aliis tegabantur. faciesque et ale desuper erant. et penes unum ad pennas alterius erat iuncta. et sub pennis manus hominis poserantur. Pedes autem ad similitudinem carbonum. ignis ardorium rutilabant. et scintille et fulgura de medio australi um prouumpebant. Et sic patet quod ista animalia habebant facies alas manus et pedes. et omnia quadruplicia. quia habebant quatuor facies. quatuor alas. quatuor pedes. **M**ora.

Per ista quatuor animalia quatuor evangeliste designantur. Per hinc mattheus quod ab eius generatione de virginemcepit. Per leonem marcus quod eius resurrectionem per ceteris apertius scribit. Per vitulum lucas qui a sacerdotio incipiens crastis passionem in qua immolatus est patrem claram declarat. Per aquilam iohannes qui per ceteris alius volunt a divinitate de eterna verbi generatione in effabiliter dictat. **I**sta visione exponit Ezechiel de quatuor evangelistis: sed nos ad presentem ipsam exponamus de omnibus vīnis iustis. Dico ergo quod vīni iusti et ecclesiastici qui in quatuor partibus mundi sunt possunt in istis quatuor animalibus designari. qui pro tanto animalia dicuntur quia vite gratia animantur. **I**sti quatuor facies id est eorum quatuor virtutes